

ЕТНОЛОГІЧНІ ВИДАННЯ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА У ЛЬВОВІ: ІСТОРИОГРАФІЯ

Ростислав Конта

ETHNOLOGICAL PUBLICATIONS OF THE SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY IN LVIV: HISTORIOGRAPHY

Rostyslav Konta

The article covers the problem of studying the ethnographic activities of members of the Society by analyzing the ethnological publishing activities of this institution. This approach allows to clarify the complex process of organizing ethnological research in the Society, as well as to identify the methodological component of scientific research of its members. The article analyzes the works, which provide an overview of the coverage of certain ethnological problems on the pages of NTSh editions. The emphasis is placed on the scientific and organizational aspects of ethnological studies in the Society. The problem of historiographical research of such editions of the Society as «Notes of NTSh», «Literary-scientific bulletin» and «Chronicles of NTSh» is covered. These periodicals contain important information on the assessment of ethnological achievements of members of the Society, information on ethnographic research in this organization. The scientific controversy of scientists concerning the problem of development of ethnology in NTSh is considered. It is emphasized that in the vast majority of works devoted to or related to the study of the editions of the NTSh, the ethnological scientific and organizational aspect of the activities of these publications was not covered. Only recently have works been published that raise not only the problem of study of ethnological materials published in the Society's publications, but also the problems of historiographical analysis of these publications in order to clarify different points of view on the organization of ethnological research in NTSh.

Keywords: historiography, ethnology, ethnography, folklore, Society, periodicals.

Важливою складовою дослідження народознавчої діяльності членів Товариства є аналіз етнологічної видавничої діяльності цієї інституції. Зазначена проблема не отримала комплексного висвітлення в історіографії, хоча час від часу з'являлися праці, присвячені окремим аспектам цієї проблеми. Через призму вивчення народознавчих видань НТШ можна з'ясувати складний процес організації етнологічних досліджень його членами, а також виявити методологічну складову наукових пошуків в Товаристві.

Важливу групу історіографічних джерел складають праці, що стосуються висвітлення певної проблематики на сторінках видань НТШ. Цю групу джерел можна поділити на дві підгрупи: до першої належать праці, в яких розглядається висвітлення певної проблеми на сторінках усіх видань Товариства; до другої підгрупи – дослідження, що стосуються висвітлення певної проблеми на сторінках конкретного видання НТШ. У першій і другій підгрупах можна виділити праці, які нас найбільше цікавлять в контексті вирішення поставленого нами завдання, а саме: дослідження, що стосуються науково-організаційних питань етнологічних студій у Товаристві.

До першої підгрупи відноситься низка праць, в яких піднімається проблема друку на сторінках видань НТШ матеріалів етнографічного та фольклорного характеру. Деякі з цих праць побудовані за регіональним принципом. Так, зокрема, О. Сапеляк та О. Кровицька підняли проблему етнографії Гуцульщини та гуцульських матеріалів у виданнях Товариства (Сапеляк 1993; Кровицька 2000).

Проблемі текстологічних публікацій фольклорних й етнографічних матеріалів у виданнях НТШ присвятив свої статті Р. Кирчів (Кирчів 1994; Кирчів 1996). Предметом дослідження вчених ставала також видавнича діяльність Товариства на історичну тематику окремих періодів (Савенко 2003), а також студіювання видань НТШ, в яких піднімалися питання правничого характеру. У цьому контексті доцільно відзначити статтю Я. Падох, який дослідив значення правничої науки в Товаристві, що дозволяє визначити, якою мірою правничі дослідження торкалися етнологічної проблематики та перетиналися з історією з'ясування звичаєвого права в Україні (Падох 1998).

Що стосується другої підгрупи, до якої ми віднесли дослідження, які розкривають певну проблематику на сторінках конкретних видань НТШ, то тут доцільно зауважити, що найбільше подібних праць стосується «Літературно-наукового вістника» і мають вони філологічний характер. Зупинившись лише на дисертаційних дослідженнях, стає помітно, що попередні вчені, як правило, виділяли різні хронологічні межі та різні аспекти діяльності цього видання, де пріоритетним напрямом було дослідження «Літературно-наукового вістника» через призму поширення ним ідей суспільно-політичного та культурно-просвітнього характеру; зазначене видання розглядалось також як джерело формування суспільної думки та поширення ідей національного відродження України (Леськова 1996; Кузіна 2002; Шептицька 2005; Квіт 2000).

В окремих дисертаційних дослідженнях «Літературно-науковий вістник» розглядається винятково з позиції літературознавства та філології (Гуменний 1973; Корбич 1994). Деякі праці стосуються цього друкованого органу лише опосередковано або торкаються вузькопрофільного напрямку ніяк не пов'язаного з розвитком етнології в НТШ (Бутиріна 2001). Подібний підхід до аналізу матеріалів, уміщених у «Літературно-науковому вістнику», простежується і в низці статей та монографій, в яких розглядається зазначене видання з погляду дослідження українського літературного процесу (Корбич 1999; Супрун 2010) та як засобу для поширення державницької ідеології українства. Саме остання проблема стала об'єктом наукових інтересів Ю. Шаповала (Шаповал 1997; Шаповал 1998; Шаповал 2000; Шаповал 2007). Найбільшу цінність для нашого дослідження становить праця В. Шаповала «Літературно-науковий вістник» (1898–1932 рр.): Творення державницької ідеології українства», яка була видана в 2000 р. у Львові. Це, фактично, єдина праця, в якій міститься огляд етнографічних матеріалів, опублікованих на сторінках «Літературно-наукового вістника» разом із досить вдалою спробою їх систематизації та аналізу. Крім того, окремо можна виділити матеріали, що стосуються першого львівського періоду існування журналу. Відповідна інформація знаходиться у підрозділі «Генезис етнологічних і літературно-мистецьких процесів» (Шаповал 2000), хоча безпосередньо огляду етнографічних матеріалів присвячена лише половина підрозділу (Шаповал 2000, с. 29–41). Подібний підхід до аналізу матеріалів, розміщених у «Літературно-науковому вістнику» простежуються і в іншій статті зазначеного автора (Шаповал 1997), що була покладена в основу монографічного дослідження. Але праця Ю. Шаповала має власне тематичне спрямування та не виділяє аспекту історіографічного дослідження розвитку етнології в НТШ на сторінках «Літературно-наукового вістника». Водночас деякі аналітичні узагальнення, які стосуються поставленої нами проблеми, ми вважаємо досить ґрунтовними і будемо до них повертатися у процесі нашого дослідження.

Окремо слід виділити низку наших досліджень, присвячених аналізу матеріалів «Літературно-наукового вістника», з погляду висвітлення в них проблем організації етнологічних досліджень у Товаристві (Конта 2012; Конта 2013).

«Записки НТШ», як правило, досліджувалися крізь призму аналізу вміщених у них матеріалів з етнології та українознавства (Савенко 1999). ґрунтовний аналіз «Записок НТШ» здійснила О. Сапеляк. Авторка у своїй статті (Сапеляк 1995) простежила те, як висвітлювалися етнографічні проблеми на сторінках цього видання. Цього ж питання авторка торкнулася і в своїй монографії (Сапеляк 2000). «Записки НТШ» досліджувалися і як джерело для вивчення наукових контактів Закарпаття й Галичини (Світлик 2008), що також частково проливає світло на організацію наукової роботи в Товаристві. Недостатнє дослідження «Записок НТШ» спонукало нас до написання статей, у яких зазначене видання аналізувалося як історіографічне джерело до вивчення етнологічних досліджень у Товаристві (Конта 2013) та розвитку етнологічних знань в Україні (Конта 2013).

Крім того, у своїх статтях ми окреслили основні питання стосовно дослідження «Хроніки НТШ» як важливого видання Товариства, що містить цінну інформацію з організації та перебігу етнологічних досліджень в установі (Конта 2013; Конта 2014), оскільки ця проблема, фактично, залишилася поза увагою вчених.

«Хроніка НТШ» вже ставала предметом аналізу як джерело до біобібліографії (Кульчицька 1995). Це видання аналізувалося також в історико-бібліографічному контексті (Комариця 2002). Але, незважаючи на попередні напрацювання, проблема історіографічного дослідження видань НТШ як джерела до вивчення розвитку української етнології в цій організації залишається відкритою.

Таким чином, варто наголосити на тому, що в переважній більшості праць, які присвячені чи стосуються дослідження друкованих органів НТШ, не виділявся етнологічний науково-організаційний аспект діяльності цих видань. Лише останнім часом були опубліковані праці, в яких порушується не лише питання вивчення етнологічних матеріалів, що друкувалися у виданнях

Товариства, а й проблеми історіографічного аналізу цих друкованих органів з метою з'ясування різних точок зору на проблему організації етнологічних досліджень у НТШ.

Крім того, і досі відсутні узагальнюючі дослідження, присвячені виданням Етнографічної комісії – «Етнографічному збірнику» та «Матеріялам до українсько-руської етнології» (з 1909 – «Матеріяли до української етнології», з 1929 – «Матеріали до етнології та антропології»). Згідно з характером уміщених в них матеріалів, перше видання вважалося етнографічним, друге – етнологічним, що вже само по собі свідчить про глибоке теоретичне опрацювання проблем української етнології. Нині матеріали, вміщені у виданнях НТШ все частіше слугують джерелами для дослідження окремих етнологічних проблем.

Список джерел та літератури

БУТИРІНА, М. В., 2001, Комунікативні фактори функціонування публіцистичних текстів (на матеріалі журналів «Літературно-науковий вісник» і «Питання філософії та психології»): дис. ... канд. філол. наук: Дніпропетровськ.

ГУМЕННИЙ, М. Х., 1973, Публіцистика «Літературно-наукового вісника» (1898–1906): дис. ... канд. філол. наук. Дніпропетровськ.

КВІТ, С. М., 2000, Дмитро Донцов і «Літературно-науковий вісник» («Вістник») на тлі розвитку української літератури і журналістики 20-х – 30-х років: дис. ... доктора філолог. наук. Київ.

КИРЧІВ, Р., 1996, Текстологічні публікації фольклорних і етнографічних матеріалів у виданнях НТШ, Народознавчі зошити, № 4, 215–219.

КИРЧІВ, Р., 1994, Текстологія публікацій фольклору у виданнях НТШ, Міжнародний конгрес українців (2; 1993; Львів). Другий міжнародний конгрес українців, Львів, 22–28 серпня 1993 р., Львів, 107–111.

КОМАРИЦЯ, М., 2002, Хроніка Наукового Товариства імені Шевченка, Українські часописи Львова 1848–1939 рр.: Іст.-бібліогр. дослідж.: У 3 т. / НАН України ЛНБ ім. В. Стефаніка. НДЦ періодики [уклад.: М. М. Романюк (кер. проекту), М. В. Галушко]. Львів: Світ, Т. 2, 1901–1919 рр., 105–118.

КОНТА, Р., 2013, «Записки НТШ» як джерело до історіографічного дослідження розвитку етнології в Науковому товаристві ім. Шевченка (кінець XIX – початок XX ст.), Краєзнавство, № 3, 5–12.

КОНТА, Р., 2013, Висвітлення питання етнологічних досліджень в Науковому товаристві ім. Шевченка в кінці XIX ст. (на матеріалах «Літературно-наукового вісника»), Вісник Академії праці та соціальних відносин Федерації профспілок України, К., № 3 (67), 89–95.

КОНТА, Р., 2013, Дослідження проблеми розвитку української етнології в Науковому товаристві ім. Шевченка на сторінках «Записок НТШ» (1906–1913 рр.), Вісник Академії праці та соціальних відносин Федерації профспілок України, К., № 1 (65), 123–129.

КОНТА, Р., 2013, Заснування «Літературно-наукового вісника» та його значення в контексті висвітлення етнологічних здобутків членів Наукового товариства ім. Шевченка, Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія, К., Вип. 2 (115), 25–28.

КОНТА, Р., 2014, Заснування «Хроніки НТШ» та їх значення як джерела до історіографічного дослідження розвитку української етнології в Науковому товаристві імені Шевченка у Львові, Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія, Тернопіль, Вип. 1, Ч. 3, 162–166.

КОНТА, Р., 2013, Збирання етнографічних матеріалів в Науковому товаристві ім. Шевченка у світлі матеріалів «Літературно-наукового вісника» (1898–1906 рр.), Гілея, К., Вип. 73, 101–103.

КОНТА, Р., 2013, Історіографічний аналіз розвитку етнології в Науковому товаристві ім. Шевченка на матеріалах «Записок НТШ» (1914–1940 рр.), Наукові записки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія: Педагогічні та історичні науки, К., Вип. 106, 248–254.

КОНТА, Р., 2012, Наукове товариство ім. Шевченка та етнографічна проблематика на сторінках «Літературно-наукового вісника» на початку XX ст., Київська старовина, № 5–6, 231–236.

КОНТА, Р., 2013, Реформування «Літературно-наукового вісника» та проблема висвітлення етнографічних досліджень в Науковому товаристві ім. Шевченка, Вісник Книжкової палати, К., № 10, 36–38.

КОНТА, Р., 2013, Реформування Наукового товариства ім. Шевченка та розвиток української етнології в 1892–1898 рр. (на матеріалах «Записок НТШ»), Етнічна історія народів Європи, К., Вип. 39, 29–34.

КОНТА, Р., 2014, Розвиток етнології в Науковому товаристві ім. Шевченка (1914–1939 рр.): втрати та нереалізовані можливості (на матеріалах «Хроніки НТШ»), Вісник Книжкової палати, К., № 6, 29–32.

- КОНТА, Р., 2013, Суспільно-політичний аспект розвитку української етнології в Науковому товаристві ім. Шевченка (на матеріалах «Хронік НТШ»), Етнічна історія народів Європи, К., Вип. 40, 8–13.
- КОНТА, Р. М., 2013, «Хроніки НТШ» як джерело до висвітлення етнологічного наукового доробку членів Наукового товариства ім. Шевченка, Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету, Запоріжжя, Вип. XXXVII, 278–282.
- КОРБИЧ, Г., 1999, Журнал «Літературно-науковий вісник» львівського періоду (1898–1906). К.: Обереги.
- КОРБИЧ, Г. Г., 1994, Літературно-науковий вісник (1898–1906) і український літературний процес: дис. ... канд. філол. наук. Київ.
- КРОВИЦЬКА, О., 2000, Гуцульські матеріали у виданнях НТШ як джерело мовознавчих та етнологічних студій, Гуцульські говірки, Львів, 86–96.
- КУЗІНА, Н. В., 2002, Роль «Літературно-наукового вісника» в національному відродженні України (київський період 1907–1919 рр.): дис. ... канд. іст. наук: 07.00.01. Київ.
- КУЛЬЧИЦЬКА, Т. Ю., 1995, «Хроніка» НТШ як джерело до біобібліографії, Записки Львівської національної наукової бібліотеки імені В. Стефаника, Львів, Вип. 3, 125–130.
- ЛЕСЬКОВА, М. П., 1996, «Літературно-науковий вісник» як культурологічне джерело духовного відродження української нації (20–40-і роки ХХ ст.): дис. ... канд. філол. наук: 10.01.08. Київ.
- ПАДОХ, Я., 1998, Правнича наука в НТШ упродовж його першого сторіччя, З історії Наукового товариства імені Шевченка. Збірник доповідей і повідомлень наукових сесій і конференцій НТШ у Львові, Львів: НТШ, 34–43.
- САВЕНКО, В., 2003, Видавнича діяльність НТШ на історичну тематику протягом 1892–1913 рр., Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія, Тернопіль, Вип. 2, 64–69.
- САВЕНКО, В., 1999, Публікації Наукового Товариства ім. Шевченка з українознавчих дисциплін в «Записках НТШ» (1892–1914 рр.), Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія, Тернопіль, Вип. 8, 104–108.
- САПЕЛЯК, О., 2000, Етнографічні студії в Науковому Товаристві ім. Шевченка (1898–1939 рр.). Львів.
- САПЕЛЯК, О., 1995, Питання етнографії на сторінках «Записок НТШ». 1899–1937 роки, Записки НТШ, Львів, Т. 230. Праці секції етнографії та фольклористики, 526–535.
- САПЕЛЯК, О., 1993, Етнографія Гуцульщини у виданнях НТШ, Проблеми Гуцульщини (тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції, м. Косів, 27–28 травня 1993 р.), Чернівці, 63–64.
- СВІТЛИК, Н. М., 2008, Записки Наукового товариства імені Т. Г. Шевченка як джерело вивчення наукових контактів Закарпаття і Галичини, Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Історія», Ужгород, № 21, 172–178.
- СУПРУН, Л. В., 2010, Український народ на сторінках «Літературно-наукового вісника» за редакцією Михайла Грушевського, Наукові записки Інституту журналістики, К., Т. 39, 102–105.
- ШАПОВАЛ, Ю., 1997, «Літературно-науковий вісник» під редакторством Івана Франка (1898–1906 рр.): Генезис етнографічних і літературно-мистецьких процесів, Народознавчі зошити, № 4, 214–226.
- ШАПОВАЛ, Ю., 2000, «Літературно-науковий вісник» (1898–1932 рр.): Творення державницької ідеології українства. Львів.
- ШАПОВАЛ, Ю., 1998, Журнал «Літературно-науковий вісник» (1898–1906 рр.): Публіцистична модель національних свобод і реальність, Народознавчі зошити, № 1, 1–10.
- ШАПОВАЛ, Ю., 2007, Журнал «Літературно-науковий вісник» – творець державницької ідеології українства. Рівне.
- ШЕПТИЦЬКА, Т. Л., 2005, Антималоросійський дискурс української літератури 1920-х – початку 1930-х років (на матеріалі «Літературно-наукового вісника»): дис. ... канд. філол. наук. Київ.

References

- BUTYRINA, M. V., 2001, Komunikatyvni faktory funktsionuvannia publitsystychnykh tekstiv (na materialii zhurnaliv «Literaturno-naukovyi visnyk» i «Pytannia filosofii ta psykholohii») [Communicative factors in the functioning of journalistic texts (based on the journals «Literary-Scientific Bulletin» and «Questions of Philosophy and Psychology»): dys. ... kand. filolohichnykh nauk. Dnipropetrovsk. [In Ukrainian].

- HUMENNYI, M. Kh., 1973, Publitsystyka «Literaturno-naukovoho visnyka» [Journalism of the «Literary-Scientific Bulletin» (1898–1906)] (1898–1906): dys... kand. filol. nauk. Dnipropetrovsk. [In Ukrainian].
- KVIT, S. M., 2000, Dmytro Dontsov i «Literaturno-naukovyi vistnyk» («Vistnyk») na tli rozvytku ukrainskoi literatury i zhurnalistyky 20-kh – 30-kh rokiv [Dmytro Dontsov and «Literary-Scientific Bulletin» («Bulletin») against the background of the development of Ukrainian literature and journalism of the 20s – 30s]: dys. ... doktora filoloh. nauk. Kyiv. [In Ukrainian].
- KYRCHIV, R., 1996, Tekstolohichni publikatsii folklornykh i etnografichnykh materialiv u vydanniakh NTSh [Textological publications of folklore and ethnographic materials in NTSh publications]. Narodoznavchi zoshyty, № 4, 215–219. [In Ukrainian].
- KYRCHIV, R., 1994, Tekstolohiia publikatsii folkloru u vydanniakh NTSh [Textology of folklore publications in NTSh publications]. Mizhnarodnyi konhres ukrainistiv (2; 1993; Lviv). Druhyi mizhnarodnyi konhres ukrainistiv, Lviv, 22–28 serpnia 1993 r., Lviv, 107–111. [In Ukrainian].
- KOMARYTSIA, M., 2002, Khronika Naukovoho Tovarystva imeni Shevchenka [Chronicle of the Shevchenko Scientific Society], Ukrainski chasopysy Lvova 1848–1939 rr.: Ist.-bibliohr. doslidzh.: U 3 t. / NAN Ukrainy LNB im. V. Stefanyka. NDTs periodyky [uklad.: M. M. Romaniuk (ker. proektu), M. V. Halushko]. Lviv: Svit, T. 2, 1901–1919 rr., 105–118. [In Ukrainian].
- KONTA, R., 2013, «Zapysky NTSh» yak dzherelo do istoriografichnoho doslidzhennia rozvytku etnologii v Naukovomu tovarystvi im. Shevchenka (kinets XIX – pochatok XX st.) [«Notes of NTSh» as a source for historiographical study of the development of ethnology in the Shevchenko Scientific Society (late XIXth – early XXth century.)]. Kraieznavstvo, № 3, 5–12. [In Ukrainian].
- KONTA, R., 2013, Vysvitlennia pytannia etnologichnykh doslidzhen v Naukovomu tovarystvi im. Shevchenka v kintsi XIX st. (na materialakh «Literaturno-naukovoho visnyka») [Coverage of ethnological research in the Shevchenko Scientific Society in the late XIXth century (based on the materials of the Literary-Scientific Bulletin)]. Visnyk Akademii pratsi ta sotsialnykh vidnosyn Federatsii profspilok Ukrainy, K., № 3 (67), 89–95. [In Ukrainian].
- KONTA, R., 2013, Doslidzhennia problemy rozvytku ukrainskoi etnologii v Naukovomu tovarystvi im. Shevchenka na storinkakh «Zapysok NTSh» (1906–1913 rr.) [The research of the problem of development of Ukrainian ethnology in the Shevchenko Scientific Society on the pages of «Notes of the NTSh» (1906–1913)]. Visnyk Akademii pratsi ta sotsialnykh vidnosyn Federatsii profspilok Ukrainy, K., № 1 (65), 123–129. [In Ukrainian].
- KONTA, R., 2013, Zasnuvannia «Literaturno-naukovoho visnyka» ta yoho zachennia v konteksti vysvitlennia etnologichnykh zdobutkiv chleniv Naukovoho tovarystva im. Shevchenka [The foundation of the «Literary-Scientific Bulletin» and its significance in the context of coverage of ethnological achievements of members of the Shevchenko Scientific Society]. Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Istoriia, K., Vyp. 2 (115), 25–28. [In Ukrainian].
- KONTA, R., 2014, Zasnuvannia «Khroniky NTSh» ta yikh zachennia yak dzherela do istoriografichnoho doslidzhennia rozvytku ukrainskoi etnologii v Naukovomu tovarystvi imeni Shevchenka u Lvovi [The foundation of the «Chronicle of NTSh» and their significance as a source for historiographical study of the development of Ukrainian ethnology in the Shevchenko Scientific Society in Lviv]. Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Serii: Istoriia, Ternopil, Vyp. 1, Ch. 3, 162–166. [In Ukrainian].
- KONTA, R., 2013, Zbyrannia etnografichnykh materialiv v Naukovomu tovarystvi im. Shevchenka u svitli materialiv «Literaturno-naukovoho visnyka» (1898–1906 rr.) [The collection of ethnographic materials in the Shevchenko Scientific Society in the light of the materials of the «Literary-Scientific Bulletin» (1898–1906)], Hileia, K., Vyp. 73, 101–103. [In Ukrainian].
- KONTA, R., 2013, Istoriografichni analiz rozvytku etnologii v Naukovomu tovarystvi im. Shevchenka na materialakh «Zapysok NTSh» (1914–1940 rr.) [The historiographical analysis of the development of ethnology in the Shevchenko Scientific Society on the materials of «Notes of NTSh» (1914–1940)]. Naukovi zapysky Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Serii: Pedahohichni ta istorychni nauky, K., Vyp. 106, 248–254. [In Ukrainian].
- KONTA, R., 2012, Naukove tovarystvo im. Shevchenka ta etnografichna problematyka na storinkakh «Literaturno-naukovoho visnyka» na pochatku XX st. [Shevchenko Scientific Society and ethnographic issues on the pages of the «Literary-Scientific Bulletin» in the early XXth century, Kyivska starovyna, № 5–6, 231–236. [In Ukrainian].
- KONTA, R., 2013, Reformuvannia «Literaturno-naukovoho visnyka» ta problema vysvitlennia etnografichnykh doslidzhen v Naukovomu tovarystvi im. Shevchenka [Reforming the «Literary-Scientific Bulletin» and the

problem of coverage of ethnographic research in the Shevchenko Scientific Society]. *Visnyk Knyzhkovoi palaty, K.*, № 10, 36–38. [In Ukrainian].

KONTA, R., 2013, Reformuvannia Naukovoho tovarystva im. Shevchenka ta rozvytok ukraïnskoi etnolohii v 1892–1898 rr. (na materialakh «Zapysok NTSh») [Reforming the Shevchenko Scientific Society and the development of Ukrainian ethnology in 1892–1898 (on the materials of «Notes of NTSh»)]. *Etnichna istoriia narodiv Evropy, K.*, Vyp. 39, 29–34. [In Ukrainian].

KONTA, R., 2014, Rozvytok etnolohii v Naukovomu tovarystvi im. Shevchenka (1914–1939 rr.): vtraty ta nerealizovani mozhlyvosti (na materialakh «Khroniky NTSh») [Development of ethnology in the Shevchenko Scientific Society (1914–1939): losses and unrealized opportunities (on the materials of the «Chronicle of NTSh»)]. *Visnyk Knyzhkovoi palaty, K.*, № 6, 29–32. [In Ukrainian].

KONTA, R., 2013, Suspilno-politychnyi aspekt rozvytku ukraïnskoi etnolohii v Naukovomu tovarystvi im. Shevchenka (na materialakh «Khronik NTSh») [Socio-political aspect of the development of Ukrainian ethnology in the Shevchenko Scientific Society (on the materials of «Chronicles of NTSh»)]. *Etnichna istoriia narodiv Evropy, K.*, Vyp. 40, 8–13. [In Ukrainian].

KONTA, R. M., 2013, «Khroniky NTSh» yak dzherelo do vysvitlennia etnolohichnoho naukovoho dorobku chleniv Naukovoho tovarystva im. Shevchenka [«Chronicles of NTSh» as a source for coverage of ethnological scientific achievements of members of the Shevchenko Scientific Society]. *Naukovi pratsi istorychnoho fakultetu Zaporizkoho natsionalnoho universytetu, Zaporizhzhia*, Vyp. XXXVII, 278–282. [In Ukrainian].

KORBYCH, H., 1999, Zhurnal «Literaturno-naukovyi visnyk» Lvivskoho periodu (1898–1906) [Journal «Literary-scientific bulletin « of the Lviv period (1898–1906)»]. K.: Oberehy. [In Ukrainian].

KORBYCH, H. H., 1994, Literaturno-naukovyi visnyk (1898–1906) i ukraïnskyi literaturnyi protses [Literary-scientific bulletin (1898–1906) and the Ukrainian literary process]: dys. ... kand. filol. nauk. Kyiv. [In Ukrainian].

KROVYTSKA, O., 2000, Hutsulski materialy u vydanniakh NTSh yak dzherelo movoznavchykh ta etnolohichnykh studii [Hutsul materials in NTSh publications as a source of linguistic and ethnological studies]. *Hutsulski hovirky, Lviv*, 86–96. [In Ukrainian].

KUZINA, N.V., 2002, Rol «Literaturno-naukovoho visnyka» v natsionalnomu vidrodzhenni Ukrainy (kyivskyi period 1907–1919 rr.) [The role of the «Literary-scientific bulletin» in the national revival of Ukraine (Kyiv period 1907–1919)]: dys. ... kand. ist. nauk. Kyiv. [In Ukrainian].

KULCHYTSKA, T. Iu., 1995, «Khronika» NTSh yak dzherelo do biobibliohrafii [«Chronicle» NTSh as a source for biobibliography], *Zapysky Lvivskoi natsionalnoi naukovoi biblioteki imeni V. Stefanyka, Lviv*, Vyp. 3, 125–130. [In Ukrainian].

LESKOVA, M. P., 1996, «Literaturno-naukovyi visnyk» yak kulturolohichne dzherelo dukhovnoho vidrodzhennia ukraïnskoi natsii (20–40-i roky XX st.) [«Literary-scientific bulletin» as a culturological source of spiritual revival of the Ukrainian nation (20–40s of the XX century)]: dys. ... kand. filol. nauk: 10.01.08. Kyiv. [In Ukrainian].

PADOKH, Ya., 1998, Pravnycha nauka v NTSh uprodovzh yoho pershoho storichchia [Legal science at NTSh during its first century], *Z istorii Naukovoho tovarystva imeni Shevchenka. Zbirnyk dopovidei i povidomlen naukovykh sesii i konferentsii NTSh u Lvovi*, Lviv: NTSh, 34–43. [In Ukrainian].

SAVENKO, V., 2003, Vydavnycha diialnist NTSh na istorychnu tematyku protiahom 1892–1913 rr. [Publishing activity of NTSh on historical subjects during 1892–1913], *Naukovi zapysky Ternopilskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Serii: Istorii, Ternopil*, Vyp. 2, 64–69. [In Ukrainian].

SAVENKO, V., 1999, Publikatsii Naukovoho Tovarystva im. Shevchenka z ukraïnoznavchykh dystsyplin v «Zapyskakh NTSh» (1892–1914 rr.) [Publications of the Shevchenko Scientific Society on Ukrainian studies in the «Notes of NTSh» (1892–1914)]. *Naukovi zapysky Ternopilskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Serii: Istorii, Ternopil*, Vyp. 8, 104–108. [In Ukrainian].

SAPELIAK, O., 2000, Etnohrafichni studii v Naukovomu Tovarystvi im. Shevchenka (1898–1939 rr.) [Ethnographic studies in the Shevchenko Scientific Society (1898–1939)]. Lviv. [In Ukrainian].

SAPELIAK, O., 1995, Pytannia etnografii na storinkakh «Zapysok NTSh». 1899–1937 roky [Ethnographic problems on the pages of «Notes of NTSh» 1899–1937], *Zapysky NTSh, Lviv*, T. 230. Pratsi sektsii etnografii ta folklorystyky, 526–535. [In Ukrainian].

SAPELIAK, O., 1993, Etnohrafiia Hutsulshchyny u vydanniakh NTSh [Ethnography of Hutsul region in NTSh publications], *Problemy Hutsulshchyny (tezy dopovidei mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii, m. Kosiv, 27–28 travnia 1993 r.)*, Chernivtsi, 63–64. [In Ukrainian].

SVITLYK, N. M., 2008, Zapysky Naukovoho tovarystva imeni T. H. Shevchenka yak dzherelo vyvchennia naukovykh kontaktiv Zakarpattia i Halychyny [Notes of the Taras Shevchenko Scientific Society as a source

for studying scientific contacts between Transcarpathia and Galicia]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriya «Istoriia»*, Uzhhorod, № 21, 172–178. [In Ukrainian].

SUPRUN, L. V., 2010, *Ukrainskyi narod na storinkakh «Literaturno-naukovoho vistnyka»* za redaktsiieiu Mykhaila Hrushevskoho [Ukrainian people on the pages of the «Literary-scientific bulletin» edited by Mykhailo Hrushevskiy]. *Naukovi zapysky Instytutu zhurnalistyky*, K., T. 39, 102–105. [In Ukrainian].

SHAPOVAL, Yu., 1997, «Literaturno-naukovyi vistnyk» pid redaktorstvom Ivana Franka (1898–1906 rr.): Henezys etnografichnykh i literaturno-mystetskykh protsesiv [«Literary-scientific bulletin» edited by Ivan Franko (1898-1906): Genesis of ethnographic and literary-artistic processes]. *Narodoznavchi zoshyty*, № 4, 214–226. [In Ukrainian].

SHAPOVAL, Yu., 2000, «Literaturno-naukovyi vistnyk» (1898–1932 rr.): Tvorennia derzhavnytskoi ideolohii ukrainstva [«Literary-scientific bulletin» (1898–1932): Creation of the State Ideology of Ukrainians]. Lviv. [In Ukrainian].

SHAPOVAL, Yu., 1998, *Zhurnal «Literaturno-naukovyi vistnyk» (1898–1906 rr.): Publitsystychna model natsionalnykh svobod i realist* [Journal «Literary-scientific bulletin» (1898–1906): Journalistic model of national freedoms and reality]. *Narodoznavchi zoshyty*, № 1, 1–10. [In Ukrainian].

SHAPOVAL, Yu., 2007, *Zhurnal «Literaturno-naukovyi vistnyk» – tvorets derzhavnytskoi ideolohii ukrainstva* [Journal «Literary-scientific bulletin» is the creator of the state ideology of Ukrainians]. Rivne. [In Ukrainian].

SHEPTYTSKA, T.L., 2005, *Antymalorosiiskiy dyskurs ukraïnskoi literatury 1920-kh – pochatku 1930-kh rokiv (na materialy «Literaturno-naukovoho visnyka»)* [Anti-Little Russian Discourse of Ukrainian Literature of the 1920s and Early 1930s (based on the «Literary-scientific bulletin»)]: dys. ... kand. filol. nauk. Kyiv. [In Ukrainian].

Етнологічні видання Наукового товариства імені Шевченка у Львові: історіографія

У статті висвітлюється проблема дослідження народознавчої діяльності членів Товариства шляхом аналізу етнологічної видавничої діяльності цієї інституції. Даний підхід дозволяє з'ясувати складний процес організації етнологічних досліджень в Товаристві, а також виявити методологічну складову наукових пошуків його членів. В статті аналізуються праці, в яких дається огляд висвітлення певних етнологічних проблем на сторінках видань НТШ. Акцентується увага на науково-організаційних аспектах етнологічних студій у Товаристві. Висвітлюється проблема історіографічного дослідження таких друкованих органів Товариства як «Записки НТШ», «Літературно-науковий вістник» та «Хроніки НТШ». У цих періодичних виданнях знаходяться важливі відомості щодо оцінки етнологічних здобутків членів Товариства, інформація про етнографічні наукові пошуки в цій організації. Розглядається наукова полеміка вчених стосовно проблеми розвитку етнології в НТШ. Наголошується на тому, що в переважній більшості праць, які присвячені чи стосуються дослідження друкованих органів НТШ, не виділявся етнологічний науково-організаційний аспект діяльності цих видань. Лише останнім часом були опубліковані праці, в яких порушується не лише питання вивчення етнологічних матеріалів, що друкувалися у виданнях Товариства, а й проблеми історіографічного аналізу цих друкованих органів з метою з'ясування різних точок зору на проблему організації етнологічних досліджень у НТШ.

Ключові слова: історіографія, етнологія, етнографія, фольклористика, Товариство, періодичні видання.

Konta Rostyslav, Doctor of Historical Sciences, Professor of Department of Ethnology and Local History, Taras Shevchenko National University of Kyiv.

Конта Ростислав, доктор історичних наук, професор кафедри етнології та краєзнавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6803-3242>

Received: 05-01-2021

Advance Access Published: March, 2021